

AANWIJZING PA-07

NACONTROLE POOTAARDAPPELEN 2026

De vaste commissie voor pootaardappelen heeft op basis van artikel 11.3 van het keuringsreglement de volgende aanwijzingen vastgesteld voor de uitvoering van de virusonderzoeken (nacontrole) in 2026 van te velde goedgekeurde partijen pootaardappelen.

1. Bemonstering	2
2. Het nacontrole systeem	2
3. Bemonstering i.v.m. samenvoeging van partijen	3
4. Het onderzoek	4
5. Normstelling	4
6. Overig	4
7. Berichtgeving uitslagen	5
Bijlage 1: Classificatietabel virusonderzoek	6

1. Bemonstering

Bemonstering vindt in alle gevallen plaats door een medewerker van de NAK.

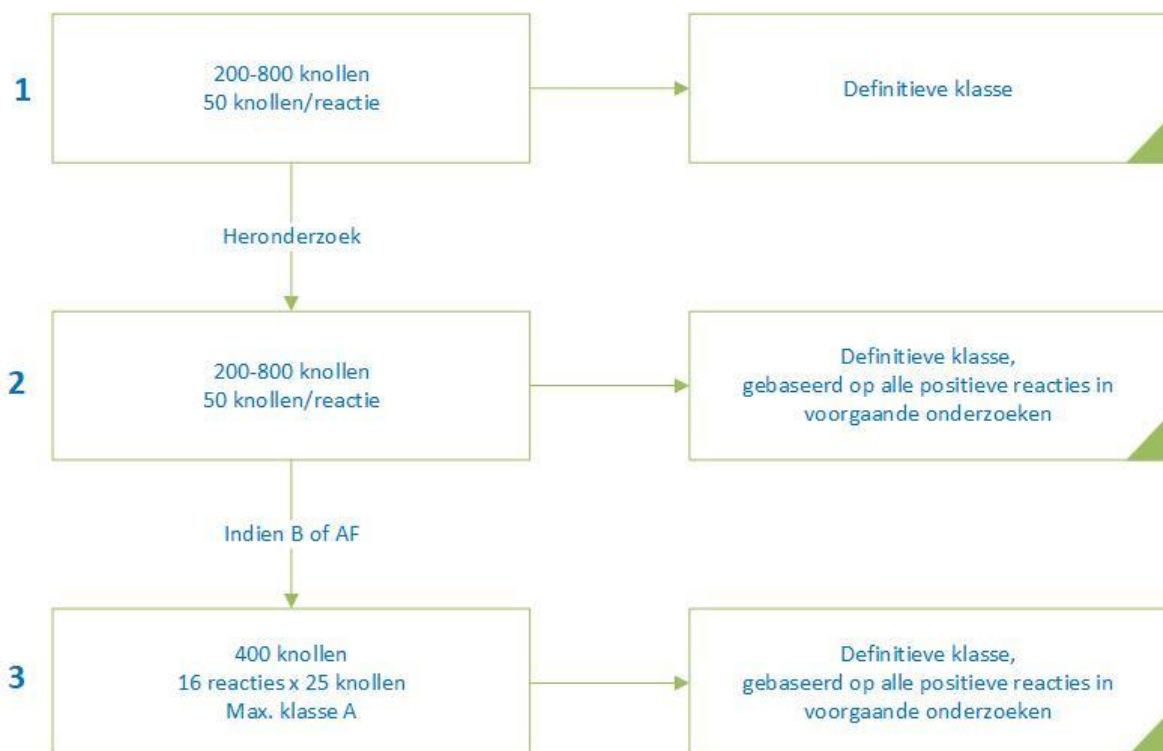
Voor het 1^e onderzoek vindt bemonstering plaats conform het NVWA-protocol voor het bruin- en ringrotonderzoek. Deze monsters worden behalve op bruin- en ringrot (richtlijnen NVWA) ook getoetst op virussen, conform de bepalingen beschreven bij het hoofdstuk Het onderzoek .

Voor een heronderzoek, vanaf nu genoemd het 2^e of 3^e onderzoek, vindt een representatieve bemonstering plaats uit de box of uit kisten. De knolmaat is als regel 'gemiddeld' (40/50 mm).

Bemonstering ten behoeve van het onderzoek voor *Candidatus Phytoplasma solani* vindt onafhankelijk plaats van de bemonstering voor het virus onderzoek, en het bruinrot en ringrot onderzoek.

2. Het nacontrole systeem

Voor alle klassen geldt dat er standaard één monster van 200 knollen per 6 ha wordt genomen. Voor percelen of samenvoegingen groter dan 6 ha wordt voor elke 6 ha een extra monster genomen. Grotere of extra monsters zijn mogelijk volgens onderstaand systeem.

Figuur 1: het nacontrolesysteem

1e onderzoek:

Standaardmonster van 200 knollen. Een groter monster is mogelijk, in eenheden van 200 knollen, met een maximum van 800 knollen, en 50 knollen per reactie. Het aantal positieve reacties bepaalt de klasse.

2^e onderzoek:

Op verzoek is een 2^e onderzoek mogelijk. De monstergrootte is minstens gelijk aan die van het 1^e onderzoek. Een groter monster is mogelijk, tot maximaal 800 knollen, in eenheden van 200 knollen, en 50 knollen per reactie. Het aantal positieve reacties van het 1^e en 2^e onderzoek bepaalt de klasse.

3^e onderzoek:

Op verzoek, bij een uitslag van B of AF na het 1^e en 2^e onderzoek, is een derde onderzoek mogelijk. Een monster bestaat uit 400 knollen, met 25 knollen per reactie. Het aantal positieve reacties van het 3^e onderzoek bepaalt de definitieve klasse. De maximaal te behalen klasse is A.

Zie bijlage 1 voor de classificatietabel.

Voor een 2^e of 3^e onderzoek geldt:

- Aanvraag binnen 7 kalenderdagen, volgend op de dag waarop de uitslag is ontvangen.
- Alleen toegestaan als de oorspronkelijke partij nog volledig aanwezig is.
- Na een 2^e onderzoek met uitslag A of hoger, of na een 3^e onderzoek, kan niet nog eens een onderzoek worden aangevraagd.

2.1 Heronderzoek voor *Candidatus Phytoplasma solani*

Een heronderzoek voor *Candidatus Phytoplasma solani* is niet mogelijk.

3. Bemonstering i.v.m. samenvoeging van partijen

3.1 Algemeen

Een bemonstering van een administratieve of fysieke samenvoeging is mogelijk voor partijen van hetzelfde ras en als regel, dezelfde veldkeuringsklasse. Aan fysieke samenvoegingen van partijen met verschillende klassen, wordt de laagste klasse van de samenstellende delen toegekend.

3.2 Percelen op dezelfde locatie

Bij samenvoeging van partijen kan worden volstaan met één monster, mits de betreffende percelen op dezelfde locatie zijn geteeld. Dit kunnen één of meerdere kavels of aaneengesloten terreinen zijn, omsloten door perceelstoppen die een eigendoms- of gebruiksgrens zijn, dijken, verharde / openbare wegen en natuurlijke begrenzingen (bijv. bos).

Als na een (fysieke) samenvoeging blijkt dat niet aan het criterium voor samengevoegd bemonsteren is voldaan, dan volgt verlaging met één klasse (onafhankelijk van het resultaat van de nacontrole), met de klasse B als minimum toe te kennen klasse.

3.3 Percelen met primair virus

Percelen met primair virusziek moeten apart worden bemonsterd en onderzocht van percelen zonder primair. De sanctie op samenvoegen vóór bemonstering is verlaging met één klasse, met de klasse B als minimum toe te kennen klasse.

3.4 Samenvoegen na bemonstering

Bij (fysieke) samenvoeging na bemonstering voor het 1e onderzoek vindt classificatie plaats op basis van het slechtste resultaat van het onderzoek.

3.5 Samenvoegen van partijen waarin generiek fytoplasma is geconstateerd

Als in de veldkeuring fytoplasma is geconstateerd, dan kan deze partij niet gebruikt worden in een samenvoeging voor virusonderzoeken.

4. Het onderzoek

4.1 Algemeen

Virusonderzoek (nacontrole) is voorgeschreven voor:

- **De klassen PB, S en SE (in geval van afzet in deze klassen).**
- Van symptoomloze rassen de klassen PB t/m B.
- Handelsklassen die de vaste commissie voor pootaardappelen aanwijst (afhankelijk van het ontheffingsbeleid).
- Percelen met primair virusziek (**alle rassen**).
- Percelen met hergroei met sanctie nacontrole zie aanwijzing PA-05 Veldkeuring.

Virusonderzoek (nacontrole) is niet voorgeschreven voor:

- Pootgoed van de klassen A en B van BPR-rassen.
- Pootgoed voor eigen gebruik (op verzoek van de teler).

4.2 Virussen waarop wordt getoetst

Toetsing vindt met PCR¹ plaats op PVY en PLRV (alle klassen).

De virussen PVA, PVX, en PVS zijn onderdeel van een survey van 500 monsters.

5. Normstelling

De normen voor de verschillende klassen worden uitgedrukt in een maximum aantal positieve reacties per virus in het onderzoek. Classificatie vindt plaats op basis van de tabellen 2 t/m 9 in bijlage 1.

De met het aantal reacties samenhangende percentages virusziek (berekend, meest waarschijnlijk) zijn hierin ook weergegeven, tabel 1 in bijlage 1.

Vertaald naar toleranties op partijniveau (vergelijkbaar met de EU-systematiek, toleranties in de 'nateelt'), gelden onderstaande toleranties:

1. PB/S: 0,5%
2. SE: 0,75%
3. E: 1,5%
4. A: 6%
5. B: 10%

6. Overig

Bij sterk verschillende uitslagen van het eerste en het tweede onderzoek kan, ter beoordeling van de manager van het laboratorium in overleg met de betreffende keurmeester en/of vakspecialist, een derde onderzoek verplicht worden gesteld. Dit onderzoek vindt plaats op 400 knollen op basis van een 16 x 25 format (25 knollen samengevoegd). De uitslag van het 3^e onderzoek is bepalend voor de classificatie. Een 3^e onderzoek kan op verzoek van een teler achterwege blijven. Het slechtste resultaat van beide onderzoeken is dan bepalend voor de classificatie.

---

¹ Zie www.nak.nl/virusonderzoek voor de gebruikte PCR methode.

7. Berichtgeving uitslagen

De uitslagen zijn na afronding van het onderzoek beschikbaar in het Klantportaal.

Dr. N. Rietbroek
secretaris vaste commissies
pootaardappelen en zaaizaden

Bijlage: 1

Bijlage 1: Classificatietabel virusonderzoek

Het 1^e en 2^e onderzoek worden uitgevoerd op samenvoegingen van 50 knollen. Om de klasse te bepalen wordt per virus het aantal positieve reacties vast gesteld en daarmee het percentage ziek (zie tabel 1). De klasse wordt bepaald aan de hand van het aantal reacties per virus. De percentages ziek worden bij elkaar opgeteld, en via een kruistabel is de klasse inzichtelijk (zie tabel 2 t/m 8). Bij het 2^e onderzoek worden de monstergroottes en het aantal positieve reacties per virus bij elkaar opgeteld. Om de klasse te bepalen worden de percentages ziek bij elkaar opgeteld (zie tabel 2 t/m 8).

Na een klasse B of AF uit twee onderzoeken, bestaat de mogelijkheid om een 3^e onderzoek uit te voeren. Deze bestaat uit 400 knollen, in samenvoegingen van 25. De uitslag van dit 3^e onderzoek is weergegeven in tabel 9.

Tabel 1: het aantal reacties en percentage ziek in de partij voor PVY en PLRV

Percentage ziek in partij - PVY en PLRV - PCR getoetst submonsters van 50 knollen													
200 kn (4 reacties)		400 kn (8 reacties)		600 kn (12 reacties)		800 kn (16 reacties)		1000 kn (20 reacties)		1200 kn (24 reacties)		1400 kn (28 reacties)	
aantal reacties positief	% ziek in partij	aantal reacties positief	% ziek in partij	aantal reacties positief	% ziek in partij	aantal reacties positief	% ziek in partij	aantal reacties positief	% ziek in partij	aantal reacties positief	% ziek in partij	aantal reacties positief	% ziek in partij
0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
		1	0,27	1	0,17	1	0,13	1	0,10	1	0,09	1	0,07
				2	0,36	2	0,27	2	0,21	2	0,17	2	0,15
						3	0,41	3	0,32	3	0,27	3	0,23
								4	0,45	4	0,36	4	0,31
										5	0,47	5	0,39
1	0,57			3	0,57	4	0,57	5	0,57	6	0,57	7	0,57
		2	0,57	5	0,75	6	0,71	7	0,69	8	0,67		
2	1,38	3	0,94	4	0,81	6	0,94	7	0,86	8	0,81	9	0,77
		4	1,38	5	1,07	7	1,14	8	1,02	9	0,94	10	0,88
				6	1,38	8	1,38	9	1,19	10	1,07	11	0,99
								10	1,38	11	1,22	12	1,11
										12	1,38	13	1,24
												14	1,38
3	2,73	5	1,94	7	1,74	9	1,64	11	1,58	13	1,55	15	1,52
		6	2,73	8	2,17	10	1,94	12	1,82	14	1,74	16	1,68
		7	4,07	9	2,73	11	2,30	13	2,08	15	1,94	17	1,85
				10	3,52	12	2,73	14	2,38	16	2,17	18	2,04
				11	4,85	13	3,29	15	2,73	17	2,43	19	2,24
						14	4,07	16	3,17	18	2,73	20	2,47
								15	5,39	17	3,72	19	3,09
										18	4,50	20	3,52
										19	5,82	21	4,07
												22	4,85
										23	6,16	27	6,45
4	nb	8	nb	12	nb	16	nb	20	nb	24	nb	28	nb
nb: niet bepaald													

Tabel 2: De maximaal te behalen klasse per reactie voor PVY en PLRV bij 200 knollen

200 knollen		PLRV				
		0	1	2	3	4
PVY	0	Pb/S	SE	E	A	AF
	1	SE	E	A	A	AF
	2	E	A	A	A	AF
	3	A	A	A	A	AF
	4	AF	AF	AF	AF	AF

Tabel 3: De maximaal te behalen klasse per reactie voor PVY en PLRV bij 400 knollen

400 knollen		PLRV								
		0	1	2	3	4	5	6	7	8
PVY	0	PBS	PBS	SE	E	E	A	A	A	AF
	1	PBS	SE	E	E	A	A	A	A	AF
	2	SE	E	E	A	A	A	A	A	AF
	3	E	E	A	A	A	A	A	A	AF
	4	E	A	A	A	A	A	A	A	AF
	5	A	A	A	A	A	A	A	B	AF
	6	A	A	A	A	A	A	A	B	AF
	7	A	A	A	A	A	B	B	B	AF
	8	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF

Tabel 4: De maximaal te behalen klasse per reactie voor PVY en PLRV bij 600 knollen

600 knollen		PLRV												
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
PVY	0	PBS	PBS	PBS	SE	E	E	E	A	A	A	A	A	AF
	1	PBS	PBS	SE	SE	E	E	A	A	A	A	A	A	AF
	2	PBS	SE	SE	E	E	E	A	A	A	A	A	A	AF
	3	SE	SE	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	AF
	4	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	AF
	5	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	AF
	6	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF
	7	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF
	8	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF
	9	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	AF
	10	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	AF
	11	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	B	B	AF
	12	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF

Tabel 5: De maximaal te behalen klasse per reactie voor PVY en PLRV bij 800 knollen

800 knollen		PLRV																		
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
PVY	0	PBS	PBS	PBS	PBS	SE	SE	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	AF		
	1	PBS	PBS	PBS	SE	SE	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	AF		
	2	PBS	PBS	SE	SE	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	AF		
	3	PBS	SE	SE	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	AF		
	4	SE	SE	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	AF		
	5	SE	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	6	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	7	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	8	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF
	9	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF
	10	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	AF
	11	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	AF
	12	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	AF
	13	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	B	AF
	14	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	B	B	B	B	AF
	15	A	A	A	A	A	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	AF	AF
	16	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF

Tabel 6: De maximaal te behalen klasse per reactie voor PVY en PLRV bij 1000 knollen

1000 knollen		PLRV																							
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
PVY	0	PBS	PBS	PBS	PBS	PBS	SE	SE	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	AF		
	1	PBS	PBS	PBS	PBS	SE	SE	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	AF	
	2	PBS	PBS	PBS	SE	SE	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	3	PBS	PBS	SE	SE	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	4	PBS	SE	SE	E	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	5	SE	SE	E	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	6	SE	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	7	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	8	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	9	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	10	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	11	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	AF
	12	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	AF
	13	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	AF
	14	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	AF
	15	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	AF
	16	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	B	AF
	17	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	B	B	B	B	AF
	18	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	AF	AF
	19	A	A	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	AF	AF	AF
	20	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF

Tabel 7: De maximaal te behalen klasse per reactie voor PVY en PLRV bij 1200 knollen

1200 knollen		PLRV																											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24			
PVY	0	PBS	PBS	PBS	PBS	PBS	PBS	SE	SE	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF		
	1	PBS	PBS	PBS	PBS	PBS	SE	SE	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	2	PBS	PBS	PBS	PBS	SE	SE	SE	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	3	PBS	PBS	PBS	SE	SE	SE	E	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	4	PBS	PBS	SE	SE	SE	E	E	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	5	PBS	SE	SE	SE	E	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	6	SE	SE	SE	E	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	7	SE	E	E	E	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	8	E	E	E	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	9	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	10	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	11	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	12	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	13	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	14	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	15	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	16	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	17	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	18	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	19	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	20	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	21	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	AF	AF
	22	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	AF	AF
	23	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	AF	AF
24	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	

Tabel 8: De maximaal te behalen klasse per reactie voor PVY en PLRV bij 1400 knollen

1400 knollen		PLRV																														
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28		
PVY	0	PBS	PBS	PBS	PBS	PBS	PBS	SE	SE	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF		
	1	PBS	PBS	PBS	PBS	PBS	SE	SE	SE	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	2	PBS	PBS	PBS	PBS	PBS	SE	SE	SE	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	3	PBS	PBS	PBS	PBS	SE	SE	SE	E	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	4	PBS	PBS	PBS	SE	SE	SE	E	E	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	5	PBS	PBS	SE	SE	SE	E	E	E	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	6	PBS	SE	SE	SE	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	7	SE	SE	SE	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	8	SE	SE	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	9	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	10	E	E	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	11	E	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	12	E	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	13	E	E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	14	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	15	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	16	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	17	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	18	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	19	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	20	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	21	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	22	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	23	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	24	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	AF	
	25	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	AF	AF
	26	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	AF	AF
	27	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	AF	AF
28	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	

Tabel 9: De maximaal te behalen klasse in het 3de onderzoek bij PVY en PLRV

400 knollen 16x25		PLRV																	
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
PVY	0	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	AF	AF	
	1	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	AF	AF	
	2	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	AF	AF	
	3	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	AF	AF	
	4	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	AF	AF	
	5	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	AF	AF	
	6	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	AF	AF	
	7	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	AF	AF	AF	
	8	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	AF	AF	AF	
	9	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	B	AF	AF	AF	
	10	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	B	B	B	AF	AF	AF	AF
	11	A	A	A	A	A	B	B	B	B	B	B	B	B	B	AF	AF	AF	AF
	12	A	A	A	B	B	B	B	B	B	B	B	B	AF	AF	AF	AF	AF	
	13	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	
	14	B	B	B	B	B	B	B	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	
	15	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF
	16	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF